

5. „Págt «@z °Á°E RjĀČAiĀEĀ wg, |j, -ÁUÁwVĀ.
6. „ÁVĀiĀ PÁ@°EĀ zĀgĀŲAiĀEĀŲr¹PĒAqĀ °Á°E RjĀČAiĀ -ĀiĀEĀ vĀĀ EZÁE, Ág
ĀĀqĀwzġĀ. -Ā¹U PÁ@z° °Á°U ŲEĀVĀ° -ĀiĀEĀ ĀĀqĀwzġ°@.

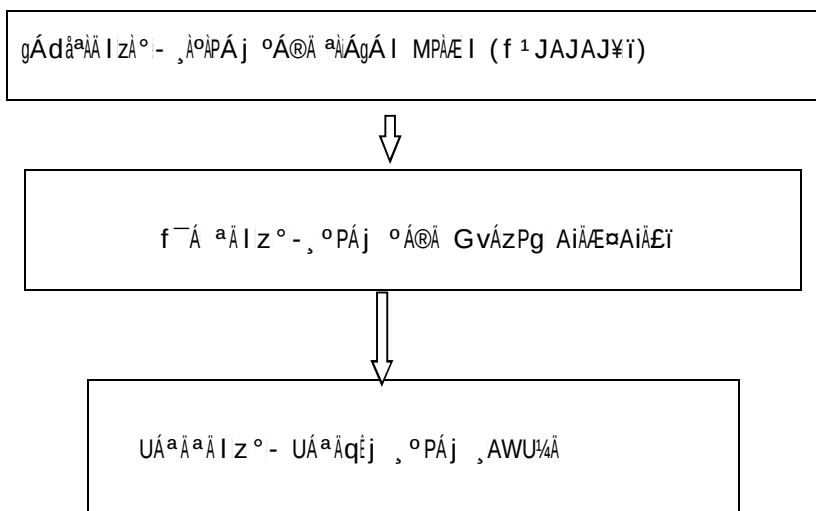
F ĀĀ°E JĀ PÁgtU½Az D ŲzĀ±z gġvgĀ ŲEĀĀEi JAS SÁ,w qġjAiĀ «gĀzġ
ĀĀμgĀEĀ PĒUĒAqgĀ. F „Az -ġz° PġgĀ fĀiĀ gġvgĀ „zĀġġi Ā@ -ĀĀ ŲmĀġi CġgEĀ
„ĲĀiĀi °Á@ GvÁzPg Z¼ĀĀiĀi ŲĀĀR EĀVÁg wĀĀEiZĀ, ġi ŲmĀġi EĀVġvz° „ĀQġġzgĀ.
EAvg gġvgĀ vĀiZĀ Dz °Á@ „PÁj „AW „Āġ, „Āġzg ĀĒE@P vĀĀ °EĀGĀĀEĀ
ĀĀAZĀġzgĀ. F „Az -ġz°AiĀĀ °Á°E „AU°u PĀiĀġEĀ «PĀAČPj, -ĀĀVĀ. 1946g°
ĀEĀGĀfġzĀ, ĀĀiĀiĀg ČzĲvAiĀ° „ĀĲĲ” JAS UĀĀz° „Āj °Á@ GvÁzPg „PÁg
„AW „Āġ, ĀĀ ĲĲĀiĀ PĒUĒAqgĀ. UĀĀz „AWU¼Ā „AWġEĀqĀ MPĒiġz gZE, MPĒiġz
EĀgĀV -ĒĀĀĀ qġjU °Á@ ĀiĀGĀġ ĀiĀq@Ā °ÁUĒ °Á@ GvÁzEU ŲEgP „ĒU¼EĀ
MPĒiġz „AWz ĀĒE@P „z, ġjU MzV, ĀĀ ĲĲĀiĀEĀ PĒUĒAqĀ. UĀĀiĀVg ŲzĀ±z° „PÁj
„AWU¼EĀ „Āġ, @Ā wĀĀEiZĀ, ġi ŲmĀġi CġgEĀ EĀiĀPgEĀV DĀiĀ ĀiĀrzgĀ. GvÁzPg
ČŲĀPĀiĀV wĀĀEiZĀ, ġi ŲmĀġi Cġg ĀĀAZĀĲvz° „AWU¼ °ÁUĒ MPĒiġz „ĀŲEĀiĀV,
°EĀGĀġz ĀĒE@P „AWU½Az „AU»ġz °Á@EĀ -ĒĀĀĀ qġjU ĀiĀGĀġ ĀiĀq@Ā DgĀĀĀVĀ.
F Āġ, ĲĲĀz °Á@ GvÁzPgEĀ ±EĀμġĀz vĲĲ, Čzg °Á°U M¼AiĀ JĀ zĲgQVĀ. EAvgz
ČEU¼° F „PÁj „AWĀ PĀ@PĀĀt ĀĀvμĀ Č@ĲČi °EĀČVĀ. F -¼ĀtU -Āgvz° ČĀĀĲi
„PÁg „AWU¼ „zġqUĒ@ PÁgt ĀĀĀVĀ. °ÁUĒ DzĀĲ qġj GzĲĀP CrŲĀiĀi °ÁQVĀ. PġgĀ
fĀĀ „PÁj °Á@ GvÁzPg MPĒiġz PĀ@ JgqĀ UĀĀz qġj „PÁj „AWU½Az 247 °Āġġi
°Á°EĀČU ŲgĀĀĀVĀ. EAZĀ EzEĀ ČĀĀĲi qġj JAZĀ PgĀiĀVÁg. EzĀ UĀdgÁwE
DEAZġ EUgz°z. EgiĀi fĀiĀi °Á@ GvÁzPg „PÁj „AWUĒ Ųg, g ŲĲEĀN U EĀiĀZAV
ĀĀ°ZÁgu ĀiĀq@Ā UĀdgÁwE° „ĀČZĲi qġj „PÁg „AWU¼ ĀiĀGĀġ „ĀĲĲEĀ „Āġ, @Ā
ĲĲj, -ĀĀVĀ. Ezg Ų@ĀV 1973g° UĀdgÁvi „PÁg °Á@ ĀiĀGĀġ MPĒiġz (GCMME)Ā
„Āġ, -ĀĀVĀ. PġgĀ fĀiĀi „PÁg °Á@ GvÁzPg „AWĀ 1995 jAz vEĲ° °EĀČzĲ ČĀĀĲi
ĀĲŲg ĀĀZĀiĀ -ĀĲĲqġi °, gEĀ UĀdgÁvi „PÁg °Á@ ĀiĀGĀġ MPĒiġz „ĀVj, @Ā ĲĲjġg.
F ĀiĀGĀġ MPĒiġz ĀĀAZ UĀdgÁvi „PÁg „AWU¼ EġĀ „zĲĲEĀ vqĀiĀ@ „ĀiĀĀVĀ.
ĀĀVĀ „ĀiĀĲv ŲS@ ±QĀiĀV SĀ, V Ā@ĀiĀz dv „zĲU½AiĀĀĀVĀ. EAZĀ UĀdgÁvi „PÁg
°Á@ ĀiĀGĀġ MPĒiġz vEĲ °Á@ ĀĀVĀ °Á°E GvEĲU¼EĀ ČĀĀĲi -ĀĲĲqġi °, jE° UĀ°PjU
MzV, Āwz. ČĀĀĲiE „ĀĲ ČzĲgĀz wĀĀEiZĀ, ġi ŲmĀġi EĀiĀPv ĀĀV QĀgPĀAiĀ ĲVĀĀ°
qĀ.ĀVĲ, ġi PĀjĀiĀEĲ Čġg zĲgZĲĲiĀi Ų@ĀV ČĀĀĲi vEĲ PĀiĀĲPĀVĀEĀ «, jĲĲEĀVĀ. PġgĀ
fĀU -Ān ĲĲz DVE -Āgvz ĀiĀf ŲzĀEĀĀw -ĀĲi S°zĲġi ±ĀĲ 1964g° DEAZĲU -Ān
ĲĲz „Az -ġz° DEAZĲi ĀiĀzj qġj „PÁg „AWU¼EĀ -ĀgvzĀzĲv ŲĲEġĀwĲ, ĀĀV
qĀ.ĀVĲ, ġi PĀjĀiĀEĲ ČġjU „ĲĲzgĀ. Ezg Ų@ĀV 1965g° UĀdgÁwE DEAZĲEUg
-ĀgvzĀzĲv ČĀĀĲi ĀiĀzjĀiĀ ŲĲEġĀwĲEU DŲgĀμĲi Ųqġi (Operation FLOOD)
PĀiĀĲPĀĀEĀ DgĀČĲVĀ. EzĀ «±z ČwĀ zĲq qġj Č@ĲČi PĀiĀĲPĀĀVĀz. °ÁUĀV ČĀĀĲi
-Āgvz° ±ĀV PĀAiĀEĀ ĀĲĲĀĲĲzg ĀĒE@P -Āgv EAZĀ «±z -Ā °Á@EĀ GvĀČ, ĀĀ ĀĀVĀ
gŲĀiĀqĀwġĀ ČwĀ zĲq GvÁzP gĀμĀS °U½PU ČĀĀĲi ŲĀVĀVĀz. ČĀĀĲi -Āgvz° qġj
„PÁg Č@ĲiĀEĲ GvĀDE ĲĲĲĲzg ĀĒE@P °EĀ Č@ĲČiU vEĲzĀ Dz PĲĲUĀiĀEĀ ĲĲĲwz.
ČĀĀĲi °Á@ ĀĀVĀ °Á°E GvEĲU¼Ā @PĀVg UĀ°PjU ««z GvĀUĀtĀĲz GvEĲU¼EĀ
GvĀČ, ĲĲzg ĀĒE@P gĀĲĲĲĲĲ ĀĀV CAVgĀĲĲĲĲ ĀiĀgĀPĀiĀ° vEĲzĀ Dz ĀĲμĲVĀiĀEĀ
ŲqzĲĲEĀrz. ČĀĀĲi ĀiĀzjĀiĀEĀ DEAZĲi ĀiĀzjĀiĀZĀ, ° PgĀiĀVÁg. ČĀĀĲi -Āgvz DyĲP
Āġ, ĲĲi° qġj „PÁg PĀVz° „ĀZEĀiĀEĀ ĀiĀrz ČVĀVĀ GzĀ°guĀiĀ° MAZĀVz.

C^aĀĀĪ ī āiāzj «ĒĀĪ, āĀvĀ gZĒ

C^aĀĀĪ ī āiāzjAiĀ āĀĒgĀ,gz , °PĀj gZĒAiĀĒĀ °ĒAĈz. F P¼VĒ avz āĀĒP C^aĀĀĪĒ āĀĒgĀ °AvU¼ «ĒĀĪ, āĀvĀ gZĒAiĀĒĀ w¼AiĀŠ °ĀZĀ.

C^aĀĀĪĒ «ĒĀĪ, āĀvĀ gZĒ

UĀāāĀĪz° 18,700 QAv °ZĀ ŸĀx«ĀP qĕj , °PĀj ,AWU¼Ē °ĒAĈzĀ, CzĀ fĀāĀĪz° 18 , °PĀj °ĀĀ GvĀzPg AiĀĒAiĀĒĪU¼ĒĒ, gĀdĀāĀĪz° qĕj , °PĀj ,A,ĪĪĀ ,āĈĀZĀ CAUāĀZ UĀdgĀvĪ , °PĀg °ĀĀ āĀgĀĪ MPĀĒĪU¼Az PĒrz āĀĒgĀ °Avz ,ĀĀĪP gZĒAiĀĒVz. F āĀĀ°Ē āĀĒgĀ ,A,U¼Ā ««z āĀĪz° qĕj PĀĪĀĀZĪĀnPU¼ĒĒ āĀĀ»,°Ā ,ĀĪ,ĀVz. CāU¼Azg UĀāāĀĪz°-qĕj , °PĀj ,AWU¼ ««z °½U¼Az °ĀĒĒ ŸĪĀQ¹, °Ā°Ē UĀt āĀĪāĒĒ ŸĀāĪĀĀPĪ¹, CāU¼ĒĒ °Ā°Ē āĀ°ĒU¼ āĀĒP ,«ĀĀŸz ²Āv°ĀPg t PĀAzU¼U gāĒ āĪqĀvz. C° °ĀĒĒ ŸĀ²ĀPĪ¹z °ĀĒĒ, °Ā°Ē māĀPĪU¼ āĀĒP fĀ-, °PĀj °ĀĀ AiĀĒAiĀĒĪU¼ ,gĀsgĀdĀ āĪqĀvz. C° °Ā°Ē RĵĀĈ, °ĀĒĒ ŸĀPmĪ āĪqĀāĪzĀ, °Ā°Ē GvĒU¼ vĪĪĀj, āĀvĀ °ĀĀ āĀvĀ °Ā°Ē GvĒU¼Ē āĀgĀĪ āĪqĀāĪzg Ezg PĀĪĀĀVz. gĀdĀ āĀĪz°gĀ UĀdgĀvĪ , °PĀg °ĀĀ āĀgĀĪ MPĀĒĪā F AiĀĒAiĀĒĪU¼ vĪĪĀj¹z °ĀĀ āĀvĀ °Ā°Ē GvĒU¼ āĀgĀPmĪĒ MzV,ĀāĪzĀ, GvĒU¼ ŸZĀg āĀvĀ eĀ»ĀgĀvĀ āĀvĀ AiĀĒAiĀĒĪU¼ āĀzĪ GAmĀUā DAVjP ,zĀĪĒĒ āĀĪ¹ ĀĪĒĒ āĪĀw,āā dāĀĪĪĪĒĒ °ĒAĈz.

C^aĀĀĪ ī āiāzj qĕj , °PĀj ,A,U¼ ŸZĀĒ PĪtU¼Ā

C^aĀĀĪ ī āiāzjAiĀ °Ā°Ē GvĀzĒ, ±ĀRgu, ,A,gu °ĀUĒ āĀgĀPnU¼° GvĀzPgĀ , °PĀj ,AWU¼ āĀĒP ŸeĀŸĀvz vU¼ĒĒ CĒĀ,ĀgāV PĀĪĀĀāĀ»,Āwz. F P¼VĒ CĀ±U¼ āĀĒP ĒāĪ C^aĀĀĪ ī āiāzj qĕj , °PĀj ,A,U¼ PĪt āĒĒ w¼zĀPĒ¼Š °ĀZĀ. CāU¼Azg.

1. gĕvjAz ZĀĒĀ-ĀvUĒEq ŸwĈU¼Az ŸĪuĀāĀPĀj Dq¼v āĀqĀāĪzĀ.

- [illegible]

P.JA.J¥i. aÄvÄ C^{aÄÄ}ï aíÁzj:-

1974g° «±¨ÁAQE , °AiEÄUzEACU PEÁÐIP qġj C©aġġ: ouaÄa| (Prr1) qġj AiEÄdEU¼EÄĤ PÁAiðUvUE½, Äa aE|aEz® , A, |aiiÁV D¹vP| SAcvÄ. 1983g° PEÁÐIP qġj C©aġġ: ouaÄa| PEÁÐIP , °Páj °ÁÖÄ GvÁzPg aÄ°ÁaÄaq½AiivÄ ÉaÄaPgTUEArvÄ. 1984g° , °Páj a®AiÄU¼ CrAiÄ° PJAJ¥ġi , Ä¥EÄiÄiÄ-ÄvÄ. PJAJ¥ġi gZE aÄvÄ «EÄĤ, z° CaaÄġi aiÄzjAiÄ aÄEgÄ , gz gZEÄiÄEÄĤ °EAcz. gÄdĤaÄĤz°-PEÁÐIP , °Páj GvÁzPg aÄaq½-ÄzÄĤ, C¥PÄ , A, |aiiÄVz. fÄ aÄĤz° 14 °Á°E MPÆIU½a. UÄ«ÄÄt aÄĤz° ¥ÄxÄqÄP °ÁÖÄ GvÁzP , °Páj , AWU½Az PÆrz. °ÁUÄV PJAJ¥ġi «EÄĤ, aÄvÄ PÁAiðaġRjAiÄ° CaaÄġi aiÄzjAiÄ vEĤzÄ Dz ¥ÄÄa CÄjz.

Gyűjtés:

C^aÄÄ⁻i aⁱÄz jAiÄÄ "Ägvz° qⁱj ,°Páj ,AWU¼ gZEÁvP,
 PÁAiíÄövp ,A,|AiíAv gE|,|aⁱÄzg° ¥Áv aEÄÄ a»1z. C^aÄÄ⁻i "ÁAqⁱ aⁱÄv °Á°E GvE|U¼UÄ
 aⁱÁPöNAUⁱ vAv aEÄÄ CEÄ,j¹ CAvGÄⁱÄÄÄ aⁱÄgÄPmAiÄ° °Á®Ä aⁱÄv °Á°E GvE|U¼UÄÄ
 vAiíÄ,j¹Ä MAZÄ ¥ÄÄÄR ,°Páj GziÄÄÄVz C^aÄÄ⁻i AiÄ±1U aÄEgÄ PÄgtU¼UÄÄ UÄgÄw,S°ÄZÄ
 aEz°EÄiÄZÄ, C^aÄÄ⁻i aⁱÄz j ,A,U¼ ÄÄAiÄPv JgqEÄiÄZÄV, C^aÄÄ⁻i JAÇUE aⁱw¥g aÄð°u
 aⁱÄv aÄZÄög vUZÄPÄUÄ«P gÄf aⁱÄrPÄUÄÄW®. aÄEgEÄiÄZÄV, aⁱÄgÄPmAiÄ vAv aⁱÄv °Á°E
 UÄt aÄ|P| °aE ¥ÄÄÄÄRvAiÄÄÄ aÄqÄÄÄZÄ.

References

1. Dr.v. Kulandi Swamy (1982) Cooperative Dairying in india, Rainbow Publication Coimbatore
2. Basavaraj s, benni (2005), Dairy Cooperative Management and Practice, Rawat Publications New Delhi.
3. Dr. Manob Bandyopadhyay(1994) Dairy Cooperative and Rural Development in India, Uppal Publishing House , New Delhi.
4. Dr. Ruchira Prasad, Dr.Rupali Satsangi a Case Study of Amul Cooperative in India in Relation to Organizational Design and Operation Efficiency, IJSER, Vol.4, ISSi, January-2003.
5. Madhav Rao, The Anand Pattern –A Model For Dairy Development in India, India Dairy man,Vol. Xli<No.11, November 1987 Page 587.
6. Rupinder Kaur, A Detailed Analysis of Anand milk Union Limited (AMUL) In India, Indian Journal of Applied Research, Vol:4./ISSUE:2/Feb 2014.
7. M. Thamila, Dairy Cooperative Development in India, Asia Journal of Research ISSU XXIV, Feb 2015.
8. [www. Amul.com](http://www.Amul.com)
9. www.gcmmf@amul.com